

Kontrollprogram för utegångsdjur utan ligghall, nötkreatur

Gärd & Djurhälsan

1

Utegångsdjur vintertid

- Med ligghall
  -
- Utan ligghall
  -
  -
  -
  -

↓

Kontrollprogrammet för utegångsdjur utan ligghall, nötkreatur

Lämpliga djur
Lämpliga yttre förhållanden
När betestillväxt inte sker

7

Kontrollprogrammets syfte

- Syftet med kontrollprogrammet är att bedöma om förutsättningarna i besättningen är tillräckliga för att kompensera bortfallet av resursen ligghall
- Förhållandena ska förväntas upprätthållas hela vintersäsongen
- Kontrollprogrammet är djurägarfinansierat

9

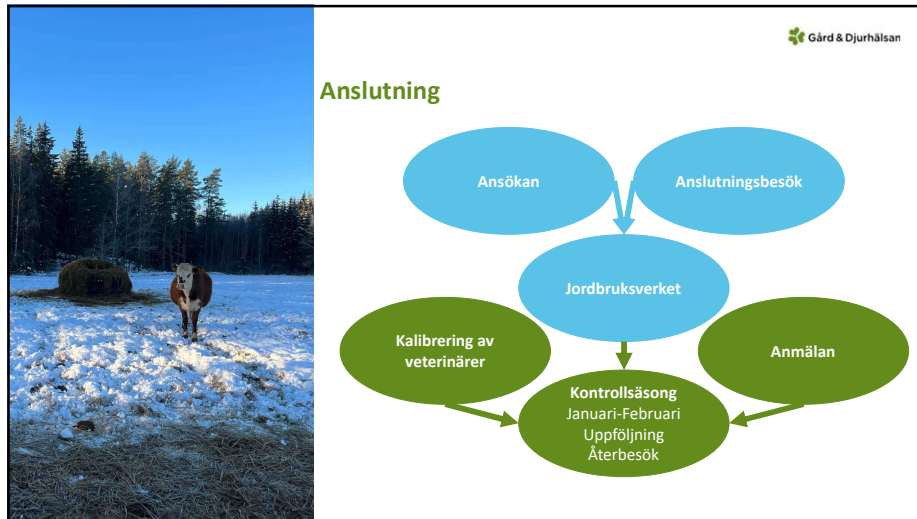

Vilka kan vara med?

- Lämpliga marker och vindskydd
- Lämpliga djur
- Ansökan i tid
- Typer av besättningar som är anslutna
  - Bara utedrift
  - Stall och utedrift

11

14

-
- Kontrollerna**
- **Djurbaserade mått**
    - Hull
    - Renhet
    - Hårlöshet
  - **Resursbaserade mått**
    - Liggplatser
    - Markbeskaffenhet
    - Vindskydd
    - Hanteringsanläggning
    - "Sjukstall"
    - Djur/ha
    - Avlusningsrutiner
    - Tillväjning
    - Kalvningssäsong

16

21

23

Gård & Djurhälsan

R3 – Markbeskaffenhet vid foderplats

- **Godkänd med anmärkning**
Marken är upptrampad så att minst klövarna på de vuxna djuren sjunker ned

Exempel på
hur det inte
ska vara

24

Gård & Djurhälsan

26

Gård & Djurhälsan

Flexibla lösningar

27

Gård & Djurhälsan

R4 - Vindskydd

Vindskyddet ska finnas i förhärskande vindriktning.
Hela gruppen ska få plats samtidigt.

- **Klass 1 (Godkänt)**
Tillgång till vindskydd i form av tät skog eller väl kuperad terräng inne på själva skiftet
- **Klass 2**
Tillgång till vindskydd i form av gles skog eller annan typ av naturliga eller uppbyggda vindskydd finns på själva skiftet alternativt finns skogsridåer eller likvärdiga vindskydd mot förhärskande vindriktning precis utanför skiftet
- **Klass 3 (Ej godkänt)**
Vindskydd saknas

28

29

30

31

32

Kort om andra regler

- **Inga kalvningar från november – februari**
Ta bort tjuren 21 jan – 26 maj (→ inga kalvningar 30 okt – 4 mars)
- **Areal**
0,2 ha/djur >2år, 0,1 ha/djur <2 år
- **Förebyggande avlusning av alla djur**
- **Sjukstall, hanteringsanläggning/grindar**
- **Tillvånjning**

39

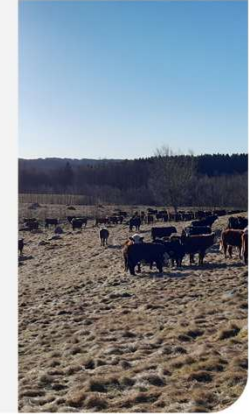
Fördelar

Flexibilitet

- Starta upp eller utöka besättning utan att binda kapital

Utnyttjande av resurser

- Längre betessäsong – möjligt att beta sistaskörden
- Alternativ övervintring
- Bra i skogsbygd
- Lägre strökostnad

40

Fördelar

Djurvälfärd

- Naturlig beteende, naturligt underlag (ben, klövar)
- Djurägare rapporterar lättare kalvningar och friskare kalvar (lägre smittryck ute)

Biologisk mångfald

- Naturlig trampning och gödsling

Konsumenten?

41

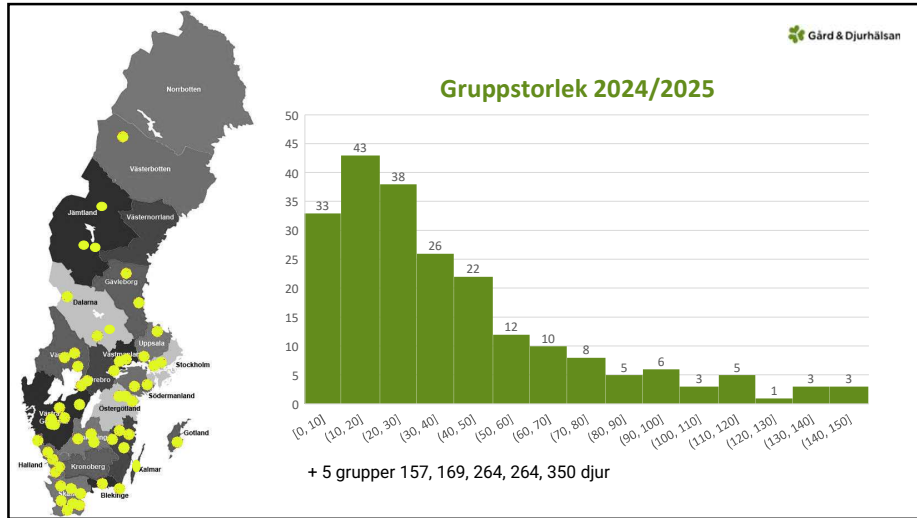
Utmaningar

- Anpassa efter väder – fingertoppskänsla
- Upptrampad mark:
Milt väder → Mark upptrampad → Svårighet att utfodra
- Renhet (djur och liggplats):
Foderplatser flyttas för sällan → Ligger i matrester och lera + upptrampat → Smutsiga
- Härlöshet:
Lusbehandling – tidpunkt, preparat, rätt utfört, gruppstorlek
- Rätt typ av mark/vindskydd/djur
- Sjukstall/hanteringsanläggning

Exempel på hur det inte ska vara

42

43

Utedriftsgruppen

Discussion Featured Members Media Files Questions Reels

About
 Detta är en grupp för oss som antingen håller nötkreatur ute utan krav på ligghall, eller är intresserade därav.

- Private**
Only members can see who's in the group and what they post.
- Visible**
Anyone can find this group.

56

Gård & Djurhälsan

Sök på Gård & Djurhälsan

Mitt kursrum | Mina sidor

Kunskapsbank | Rådgivning & tjänster | Kurser | Obduktion | Nationellt ansvar | Kontakta oss

NÖT
Utegångsdjur utan ligghall

Ansökan/Anmälan
 Information
 Kostnader
 Instruktion om bedömningar
 Dokument
 Tidigare kurs

FarmStat
 Kontroll- & övervakningsprogram—

Utegångsdjur utan ligghall, nötkreatur

<https://www.gardochdjurhalsan.se/nationellt-ansvar/kontroll-overvakningsprogram/utegangsdjur-utan-ligghall-not/>

57

Gård & Djurhälsan

Kontakt:
Erika Geijer
0702 950 448
erika.geijer@gardochdjurhalsan.se

58